

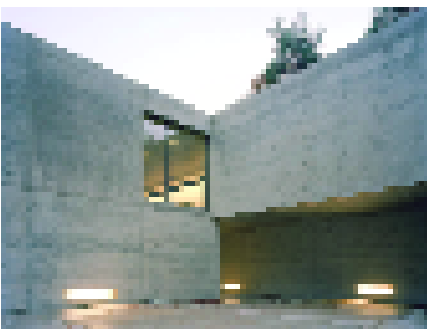
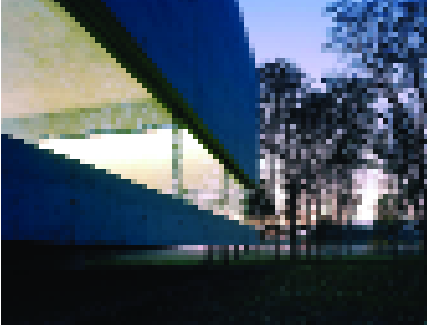
Bergen Belsen Dokümantasyon ve Enformasyon Merkezi

Rüksan TUNA
Y. Mimar

Geçtiğimiz ay 11 Kasım'da THBB'nin ödül törenine davetli konuşmacı olarak gelen **Michael Zimmermann** Bergen Belsen Dokümantasyon Merkezi'ni tanıttı dinleyicilere.

“...**Toplumsal ve duygusal sorumluluk içinde bir araya getirmek**” olan mimari yaklaşımlarının bir özet yapısı dokümantasyon merkezi.

Bilenler bilir, II. Dünya savaşı sırasında Almanya'da ve Almanya'nın işgal ettiği ülkelerden Polonya'da pek çok “çalışma” ve toplama kampı kurulmuştu.

Nazi savaş suçlarının en başında gelen Auschwitz gibi toplu katliam kamplarının yanında, insanların, ölümüne çalıştırıldığı toplama kamplardan biriydi Bergen Belsen (1940-1945).

İngilizler kampa ulaştıkları zaman ölen 70 bin kişiden (20 bini askeri esir, 50 bini Yahudi) arta kalanları kurtardılar. (Hatırlatma: Anne Frank da bu kampta ölmüştü.)

Bu insanların 15 bini, daha ilerleyen günlerde kampta aldıkları hastalıklardan kurtulamayarak öldüler. Yaşanan bu günlerin anısına, yetişen kuşaklara ve özellikle öğrencilere yönelik bir arşiv müzesi kapsamında uluslararası yarışma açıyor Alman Hükümeti, 2003 yılında.

Michael Zimmermann ve KSP Engel ortaklığı yarışmayı kazandığında önlerinde pek çok “engel” buluyorlar.

Müze yapılacak alanda **inşaat yasağı** var.

Çünkü kamp kurtarıldıktan sonra insanlar geldikleri yerlere geri dönememişler.

Dönecek şehir kalmamış.

Kavuşacak aile kalmamış.

Başını sokacak ev kalmamış.

Bu insanlar, bu savaş işsizleri burada kamp kurmuşlar.

Çadırlarda, tek katlı barakalarda yaşamaya çalışmışlar.

Evlenmişler; gelinlikleri sergileniyor müzede.

Çocukları olmuş; ayakkabıları sandıklarda müzede.

Ölmüşler; mezarları oracıkta.

Bütün bu yaşanmışlıklar silinmesin diye inşaat yasağı var ihale alanında.

Vaziyet planı üzerinde çalışırken eski sose bir yol bulmuşlar.

Eskiden insanların gidip de dönmediği yol.

Taşlı bir yol (*der Steinweg*) uzanıyor.

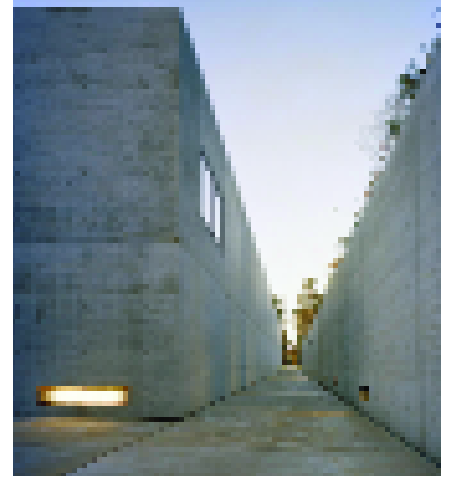
Almanca ve Türkçe mecazı aynı: “güçlülük dolu” yol.

Bu yolu, düşünme ve hatırlama için en uygun yer olarak kabul etmişler.

Yol binaya paralel, dar, bir tarafı yüksek duvarlı.

Barakalara kadar devam ediyor, ama ucu aydınlık.

Yolun yönlendirdiği kapıdan/girişten içeri giriyorsunuz, tabela yok.

Bina daha içine girmeden, çevresiyle birlikte bir **içinin sesini dinleme mekânı** olarak kurulmuş.

Bu 200 m. uzunluğunda, 18 m. genişliğindeki binayı çok da toprağa dokundurmak istememişler, sonunda uçar gibi bir bölüm var, 15 m.lik bir konsol.

Bina içinde belli belirsiz bir eğim var.

İçerde minimal bir bütünlük var.

Detaillosigkeit diyor Zimmermann, “detayın yok edilmesi” yani.

İçerde bütün mekânlar betonla dökülerek oluşturulmuş, hazır mamul malzeme hiç kullanılmamış.

Tema aynı her yerde; toplantı salonunda da, okuma odasında da, çalışanların ve ziyaretçilerin kafesinde de.

Kapılar, yassı demirden merdiven korkulukları minimal bir sadelikte.

Çift kalıplı beton detayları gösterdi Zimmermann, arası izolasyonlu.

Sergi bölümünü Prof. Schall hazırlamış.

Bu bölüm de indirgenmiş, hiç süsleme yok.

Sergiye üç bölümde oluşturmuşlar:

1. Belgeler: İngiliz, Rus, Yahudi arşivleri, çocuk çizimlerine varıncaya kadar.

2. Topraktan çıkanlar: Yine yere gömülmüşler, üzeri camlı sandıklar içinde. ➤

3. İletişim bölümü: Ses kayıtları, sesli belgeler.

Okul çocukları için bir bölüm var, filmlerin izlendiği.

Bir küçük dua mekânı var, affetmek belki ama unutmamak için.

Alt katta kütüphane...

Mobilyalar, yerler antrasit rengi.

İstenmiş ki anılarla aranızda hiçbir detay girmesin, hiçbir renk gözünüzü almasın.

Bir tek yer dışarı açılıyor, gökyüzüne ve Yahudi mezarlarına ev sahipliği yapan ormana... ■

Türkiye Hazır Beton Birliği 2008 Mimarlık Ödülleri Sahiplerini Buldu

Türkiye Hazır Beton Birliği'nin (THBB), kuruluşunun 20. yılında Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi'nin düzenleme desteği ile ikincisini gerçekleştirdiği "Türkiye Hazır Beton Birliği 2008 Mimarlık Ödülleri" sahiplerini buldu. Türkiye Hazır Beton Birliği 2008 Mimarlık Ödülleri Yarışmasında, Cengiz Bektaş, Ahmet Eyüce, Mehmet Konuralp, Han Tümertekin, Erbil Çoşkuner, Mahmut Durmuş ve Sinan Omacan'dan oluşan Seçici Kurul; "Prestige Mall" adlı yapılarıyla **Durmuş Dilekçi ve Emir Uras'a**, "ODTÜ Hazırlık Okulları Ek Binası" ile **Boran Ekinci'ye**, "Yavuz Tekstil Ofis Binası" ile **Murat Kader ve Sema Eser Özsaruhan'a** Eş Değer Ödül verilmesine, "Südliche Furth Konutları" ile de **Ercan Ağırbaş'a** Jüri Özel Ödülü verilmesine karar verdi.

Sergi, kolokyum ve ödül töreni, 11 Kasım 2008 tarihinde İstanbul Teknik Üniversitesi Maçka Kampusu Mustafa Kemal Amfisi'nde gerçekleştirildi. Program, Türkiye Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ayhan Paksoy ve Mimarlar Odası Genel Başkanı Bülend Tuna'nın konuşmalarıyla başladı.

Dr. Ayhan Paksoy, konuşmasında 20. kuruluş yıldönümünü kutlayan Türkiye Hazır Beton Birliği'nin kuruluşundan ve hazır

betonun Türkiye'de dünya standartlarında kullanılabilmesi için gösterdikleri çabalardan bahsetti. "Avrupa Hazır Beton Birliği üyesi olarak, depremin büyük tehlike arz ettiği ülkemizde güvenilir, uzun ömürlü, dayanıklı binalar için hazır beton ürünleri üretecek teknolojiye ve teknik ekipmana sahip bir birlik" olduklarının altını çizdi. "Betonun yalnızca taşıyıcı bir malzeme olarak değil, aynı zamanda estetik yönden uygun bir malzeme ve bir tasarım ögesi olarak da mimaride kullanılmasını özendirmeye devam edeceklerini" söyledi.

Mimarlar Odası Genel Başkanı Bülend Tuna ise "yapı sektörünün çok bileşenli yapısının her bileşeninin kaliteyi hep beraber araması gerektiğini" vurguladı. Tuna, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Geçtiğimiz senelerde bir anket yapıldığını hatırlıyorum. Genç meslektaşlarımızın, öğrencilerin betonu sevmediklerini, sevenlerin de çok tanımadıklarını tespit etmişlerdi. Bir malzemeyi sevip sevmemek bir tarafa, tanınmaması, bilinmemesi, üzerine yeni yorumların yapılmaması gerçekten düşündürücü... Bu nedenle bu tür ödüllerin teşvik edici olduğunu düşünüyorum. Mimarlar Odası olarak bu tür çalışmalar içerisinde olacağımızı, destekleyeceğimizi bir kez daha belirtiyorum."

Açılış konuşmalarının ardından yapılan kolokyumda söz alan Ahmet Tuncay Eyüce, Seçici Kurul değerlendirme kriterlerini anlattı. Sağlık unsuru olarak betonu ön plana çıkaran bir hareket noktasından değerlendirme yapmadıklarını belirten Eyüce, "Türkçe'de çok yaygın kullanılan mesleki bir sözcük var 'tektonik'. Tektonik, yapıyı oluşturan bileşenlerin yapıyı oluşturmak için bir araya gelirken ortaya çıkan estetikdir. Seçici Kurul, betonun kendi tektoniği olması gerektiğini düşündü. Betondan, gene bir araya gelme estetiği içerisinde taşıyıcılık görevinin dışında, mimari ürünün oluşmasında başka bir performans bekleniyor. O beklenti, taşıyıcı olma özelliği dışında mimari olarak kullanılabilme özelliği, yapıya getir-

diği katkısıdır" dedi.

Daha sonra konuşan Mahmut Durmuş, "estetik yönden uygun bir malzeme olan betonarmenin tasarım ögesi olarak kullanılmasının da ödül verirken temel kriterlerden bir tanesi" olduğunu vurguladı.

Sinan Omacan ise, "her şeyde olduğu gibi yarışmaların da, betonun kullanımının da, diğer mimarlıkla ilgili şeyleri tartışarak geliştiğini" belirtirken "Tartışmanın olması da tartışmaya temel olacak şeylerin fazlalığı ile mümkün. Sayısal olarak değil, nitelik olarak olmasıyla mümkün" dedi.

Ödül Töreninde Michael Zimmermann Konferans Verdi

Türkiye Hazır Beton Birliği 2008 Mimarlık Ödülleri programı kapsamında Türkiye Hazır Beton Birliği'nin davetlisi olarak Türkiye'ye gelen, beton uygulamalarında dünyaca üne sahip Alman Yüksek Mimar Mühendis Michael Zimmermann bir konferans verdi.

Çalışma anlayışı ve yöntemlerini, ağırlıklı olarak Bergen Belsen'deki projelerini anlatarak aktaran Zimmermann'ın konuşması ilgi ve beğeniyle karşılandı

Michael Zimmermann

1956 yılında Bonn'da doğan Michael Zimmermann, Almanya'nın en büyük mimarlık ofislerinden olan KSP Engel und Zimmermann'ın ortağı. "Çağdaş ve geleceğe dönük mimarlığın güçlü değerleri kalıcılık, esneklik, tutku ve akıl ile ayırt edici mimari ürünler" ortaya koyan Zimmermann, iş ortağı Jürgen Engel ile 1998 yılında kurduğu yaklaşık 250 kişinin çalıştığı mimarlık ofisinde dünya çapında 500 milyon avro değerinde inşaat işlerini yürütmektedir. KSP Engel und Zimmermann'ın projeleri, şehir planlamasından inşaat mühendisliği işleri ve ürün tasarımına kadar sınıflandırılmaktadır. Özel gayrimenkul hizmetleri, danışmanlık, genel sözleşme yönetimi, tetkik ve bilirkişi raporları, KSP Engel und Zimmermann'ın verdiği hizmetler arasında bulunmaktadır. ■

